

AAGE V. JENSEN NATURFOND
Kampmannsgade 1, 6.
1604 København V

Kystdirektoratet
J.nr. 21/09245-17
Ref. Jacob Hansen Rye
15-02-2022

Sendt til Naturrådgivningen, Niels Riis, niels@naturogvand.dk

Tilladelse til etablering af diffuse stenrev og ålegræsudplantning i lagune ved Gyldensteen Strand

Kystdirektoratet giver hermed tilladelse til at etablere diffuse stenrev og foretage udplantning af ålegræs.

Tilladelsen indeholder afgørelser efter kystbeskyttelsesloven, kysthabitatbekendtgørelsen og miljøvurderingsloven.

Ansøgningen er indsendt og hånderet af Naturrådgivningen ved Niels Riis.

Kystdirektoratet har vurderet, at det ansøgte kan tillades efter kystbeskyttelsesloven.

Kystdirektoratet har vurderet, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet.

Kystdirektoratet har vurderet, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens bilag 1 eller 2.

Lovgrundlag

Etablering af stenrev og udplantning af ålegræs på søterritoriet kræver tilladelse fra Kystdirektoratet, jf. § 16 a, stk. 1, nr. 2 i kystbeskyttelsesloven (LBK nr. 705 af 29/05/2020). I henhold til § 16 a, stk. 4, kan der stilles vilkår i forbindelse med en tilladelse efter kystbeskyttelseslovens § 16 a.

Kystdirektoratet skal, når der træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, vurdere om projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller visse udpegede arter væsentligt, jf. § 3 i bekendtgørelse om administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter for så vidt angår kystbeskyttelsesforanstaltninger samt etablering og udvidelse af visse anlæg på søterritoriet (BEK nr. 654 af 19/05/2020).

Kystdirektoratet skal, når træffes afgørelse efter kystbeskyttelsesloven, samtidig vurdere om projektet kræver en miljøkonsekvensvurdering (VVM), jf. § 21, stk. 1, i bekendtgørelse af lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (LBK nr. 1976 af 27/10/2021).

Tilladelsen gives på følgende vilkår

Fælles vilkår efter kystbeskyttelsesloven og kysthabitatbekendtgørelsen:

1. Udformningen og etableringen af stenrevene, samt udplantningen af ålegræs, skal ske i overensstemmelse med det ansøgte.
2. Der må ikke uden Kystdirektoratets tilladelse foretages udvidelser eller ændringer af projektet, herunder anlægsmetoderne.

Vilkår efter kystbeskyttelsesloven:

3. Der skal anvendes sten uden jordfyld eller lignende. Stenene skal være rensede for eventuelle miljøfarlige stoffer (fx sprøjtemidler) før udlægning.
4. Tilladelsen bortfalder, hvis anlægsarbejdet ikke er afsluttet indenfor 5 år fra udstedelsen af denne tilladelse.
5. Samtidig med at anlægsarbejdet afsluttes, skal Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) underrettes herom. Snarest herefter skal samme myndigheder tilsendes en færdigmelding, som dokumenterer at projektet er opført i overensstemmelse med tilladelsen samt angiver positionerne af de etablerede rev og ålegræsbede.
6. Tilladelsen til projektet, samt de etablerede stenrev og ålegræsbede må ikke uden tilladelse fra Kystdirektoratet overdrages til andre.
7. Stenrevene eller dele heraf kan af Kystdirektoratet kræves fjernet, for ejers regning, såfremt vilkår for tilladelsen ikke opfyldes eller overholdes. Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) skal underrettes umiddelbart efter revenes permanente fjernelse.

I forbindelse med en fjernelse af anlægget skal området bringes i en stand så tæt på de forhold, som eksisterede inden revenes etablering, som muligt.

Der skal tilsendes Kystdirektoratet (kdi@kyst.dk), Søfartsstyrelsen (sfs@dma.dk) og Geodatastyrelsen (gst@gst.dk) dokumentation for reetableringen.

Fælles bemærkninger:

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på at tilladelsen fortabes, hvis nogle af de for tilladelsen fastsatte vilkår ikke måtte blive opfyldt.

Tilladelsen fritager ikke modtageren for pligt til at opnå tilladelser og godkendelser, der måtte være nødvendige for gennemførelse af projektet i henhold til anden lovgivning.

Tilladelsen erstatter ikke privatretlige aftaler med fysiske og juridiske personer, som kan være berørt af projektet, ligesom den ikke fritager ejeren af stenrevene og ålegræsbedene for et, i forbindelse med deres tilstedeværelse eller etablering, opstået civilretligt ansvar.

Tilladelsen indeholder ikke en garanti for den projekterede konstruktions sikkerhed eller stabilitet.

Kystdirektoratet skal gøre opmærksom på Søfartsstyrelsens høringssvar, samt bekendtgørelse 1351 af 29. november 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande.

Afgørelse efter kystbeskyttelsesloven

Kystdirektoratet har vurderet, at der kan gives tilladelse til det ansøgte projekt med den begrundelse, at der ikke synes at være væsentlige hensyn, der taler imod projektet. Kystdirektoratet har bl.a. vurderet at der ikke er væsentlige naturhensyn som taler imod projektet, ligesom der ikke synes at være hensyn i øvrigt, som taler imod projektet.

I forbindelse med Kystdirektoratets vurdering er der bl.a. lagt vægt på de indkomne høringssvar, samt ansøgers bemærkninger til disse. Der er desuden lagt vægt på, at formålet med projektet er naturforbedring, hvor det kortsigtede formål er at forbedre naturtilstanden i Gyldensteen Kystlagune, hvor etablering af diffuse stenrev og udplantning af ålegræs skal understøtte en rigere kystnær natur af makroalger, rodfæstet vegetation, bundfauna og mobil fauna (krebsdyr og småfisk).

Det langsigtede mål er at forbedre levesteder for en række kystfugle i Kystlagunen, som er udpeget som Natura 2000- område (nr. 108, ”Æbelø, havet syd for og Nærå Strand”). Her er strandenge, øer og holme et meget vigtige yngleområder for bl.a. klyde, splitterne, havterne, dværgterne og knopsvane. De udstrakte vadeflader med lavvandede bugte og laguner udgør desuden et af de vigtigste raste- og fourageringsområder for sangsvane og lysbuget knortegås.

Afgørelse efter kysthabitatbekendtgørelsen

Alle planer og projekter, der ikke er direkte forbundet med eller nødvendige for et internationalt naturbeskyttelsesområdes forvaltning, skal vurderes med hensyn til deres virkning på områdets naturtyper og levesteder samt de arter, området er udpeget for at bevare. Alle planer og projekter skal samtidig vurderes med hensyn til deres virkning på arter omfattet af habitatdirektivets bilag IV.

Hvis Kystdirektoratet efter høring af andre berørte myndigheder vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde eller en beskyttet art væsentligt, skal der foretages en konsekvensvurdering af projektets virkning.

Projektet er placeret i Natura 2000-område nr. 108, ”Æbelø, havet syd for og Nærå Strand”). Der er ikke udpeget marine habitatnaturtyper i projektområdet.

Kystdirektoratet vurderer, at projektet ikke vil have en negativ påvirkning på fuglearter på udpegningsgrundlaget. Vurderingen skyldes bl.a. at der ikke er kendskab til specifikke ynglepladser inden for projektområdet, samt at trækfuglene vil kunne vælge et alternativt rasteområde i anlægsfasen, idet denne er af begrænset varighed. Det vurderes videre, at projektet kan have en positiv effekt på flere af fuglearterne, herunder sangsvane, idet de nye biotoper vil medføre flere fourageringsmuligheder.

Samlet set er det Kystdirektoratets vurdering, at projektet ikke vil medføre en væsentlig negativ påvirkning af naturtyperne eller arter på udpegningsgrundlaget for Natura 2000 områderne. Det vurderes således, at der ikke vil ske en væsentlig

forringelse af naturtyper og levesteder eller at projektet i øvrigt vil medføre forstyrrelser, der har betydelige negative konsekvenser for de arter, området er udpeget for. Kystdirektoratet vurderer derfor, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering for projektet.

Kystdirektoratets vurdering er foretaget på baggrund af sagens samlede oplysninger, samt egne konkrete vurderinger.

Begrundelse for at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingsloven

Det ansøgte projektet er efter Kystdirektoratets vurdering ikke omfattet af bilag 1 eller 2 i miljøvurderingsloven.

Kystdirektoratet har endvidere ikke kendskab til, at det ansøgte projekt er en del af et større projekt på land, som er omfattet af miljøvurderingslovens regler.

Det er derfor Kystdirektoratets vurdering, at der ikke er hverken funktionel sammenhæng med andre projekter eller på anden måde integreret sammenhæng med andre projekter.

Vurderingen er foretaget på baggrund af det ansøgte, Kystdirektoratets kendskab til området og andre sager, ligesom ansøgningen har været sendt i høring ved kommunen og en lang række statslige myndigheder og interesseorganisationer, som ikke har oplyst om andre projekter.

Projektbeskrivelse

På foranledning af AVJN blev 214 ha landbrugsjord ved Gyldensteen Kystlagune oversvømmet med havvand den 29. marts 2014. Formålet var at genskabe et unikt vadehav på Nordfyn med gode levevilkår for en mangfoldig flora og fauna, herunder et rigt fugleliv, samt etablere et fantastisk rekreativt område for lokale beboere og turister.

Siden da har bundfaunaen ikke ændret sig nævneværdigt, og har slet ikke opnået den samme artsdiversitet og mangfoldighed som uden for kystlagunen.

Meget tyder på, at den vigende biologiske mangfoldighed i kystlagunen hænger sammen med sedimentets fysiske beskaffenhed. Et typisk kystnært sediment består primært af sand med meget lidt silt og ler (typisk under 5%) og spredte sten i variable størrelser, som kan understøtte en mangfoldig flora og fauna.

Kystlagunens bund har været og er stadigvæk meget kompakt overalt med et højt indhold af silt og ler på omkring 50%, som forhindrer bunddyrs grave- og filtrationsprocesser.

Til forbedring af de øverste sedimentlag udlægges et sandlag på ca. 10 cm over 2 ha af de mest siltede og lerede områder, samt at placere spredte større sten på 2 ha, så flerårige alger har forankringsmulighed og derved fungerer som 3-D refugier for diverse dyregrupper (krebsdyr, bløddyr, småfisk). Endelig er det hensigten at transplantere ålegræs på 2 ha af de dybere dele af lagunen (>1 m) for at få aktiveret en lang række positive og stabiliserende økosystemtjenester, som understøtter en god naturudvikling i kystlagunen.

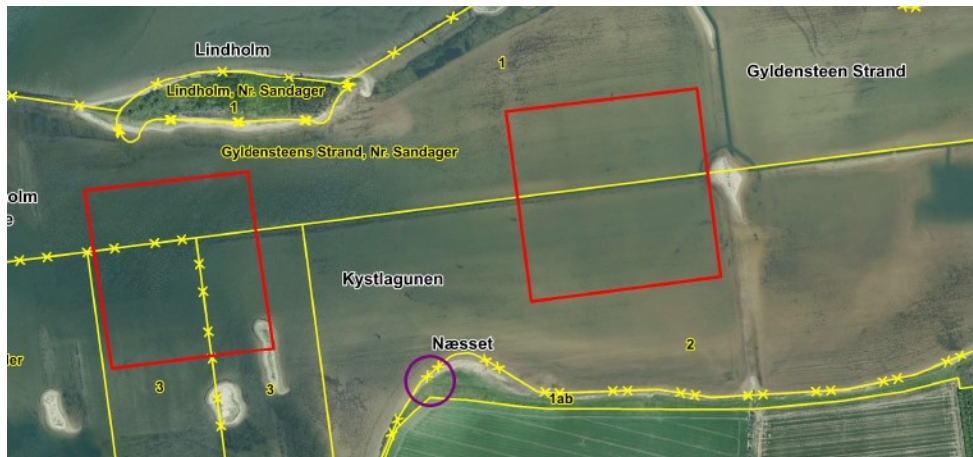

Fig. 1. Projektområdet på henholdsvis 12 og 15 ha.

Der etableres ca. 1 ha af hvert virkemiddel (sandcapping, difusse stenrev og ålegræsudplantning) i hvert område.

Etableringsmetoder

Sandcapping vil formentlig blive gennemført fra land, hvor sandet læses op i lagunevand og derefter pumpes kontrolleret ud over de udpegede områder, således at sandlaget opnår en 9/13 tykkelse på 10-15 cm. Det anvendte sand vil før sandcappingen blive testet for indhold af miljøfremmede stoffer (f.eks. tungmetaller) og det sikres, at kun sand med koncentrationsniveauer under de tilladte grænseværdier vil blive benyttet. Materialet anskaffes fra en godkendt råstofvindiver. Der vil efter sandcappingen blive gennemført en kvalitets sikring af det udlagte sands lagtykkelse, kornstørrelse, organisk indhold, vandindhold og densitet ved at udtage et antal repræsentative sedimentkerner i området.

Etablering af difusse stenrev vil foregå med marksten indsamlet i nærområdet. Det forventes, at AVJN vil formidle kontakten til lodsejere og sørge for transport af stenene til kystlagunen. Der udlægges sten (diameter 20-50 cm) på 1 ha i hvert område.

Udlæggelsen vil blive med variabel afstand, for at undersøge stentæthedens naturmæssige effekter.

Transplantation af ålegræs gennemføres af SDU. Der transplanteres ålegræsskud i et skaktern og cirkulære mønstre, som sikrer hurtig tilvækst i skudtæthed og arealudbredelse. De ubeplantede områder vil hurtigt blive dækket af planter ved rodskudsvækst fra nabo-felterne med ålegræs. Der er stadig uafklarede problemstillinger med hensyn til den optimale skudtæthed og størrelsen af felterne i skakternsmønstret og tæthederne af de cirkulære udplantninger. Dette forventes afklaret ved baseline-studier i 2021 koblet med SDU's erfaringer fra andre projekter. Ålegræsskuddene til transplantationen vil blive høstet nænsomt fra de store bevoksninger ud for Bogense. Der skal manuelt plantes omkring 30.000 skud pr. ha.

Ålegræstransplantationen er planlagt til først at være mindre testtransplantationer i de ansøgte områder, som vil understøtte udvælgelse af optimale områder for storskala-transplantationer.

Der findes fine ålegræsdonorbede nord-vest for kystlagunen, som kan understøtte transplantationsaktiviteten.

Det vurderes ikke nødvendigt at etablere afmærkning af områderne af hensyn til andre aktiviteter, da der ikke foregår sejlads i kystlagunen. I projektet vil SDU imidlertid afmærke områderne med mindre bøjer af interne logistiske hensyn. Det forventes at selve anlægsarbejdet tager ca. 90 dage.

Sagsgennemgang

Efter Kystdirektoratet modtog ansøgningen, har den været sendt i høring hos Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen, Miljøstyrelsen, Bolig- og Planstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Slots- og Kulturstyrelsen, Langelands Museum, Nordfyns Kommune samt sendt til orientering til Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, EjendomDanmark og Geodatastyrelsen.

Nedenfor gengives de væsentligste bemærkninger.

Søfartsstyrelsen skrev den 20. august 2021 følgende:

”Søfartsstyrelsen har ingen bemærkninger til ansøgning om tilladelse til etablering af sand-capping, diffuse stenrev og etablering af ålegræs i Gyldensteen Kystlagune. Det vurderes, at projektet foregår i et område med lidt eller ingen sejlads.

Selve arbejdet med at etablere stenrev mv. kan anmeldes i god tid til Efterretninger for Søfarende i det omfang det findes relevant i forhold til den øvrige sejlads i området.

Generelt vedr. entreprenørarbejder og andre aktiviteter til søs henviser Søfartsstyrelsen til vedhæftede bekendtgørelse 1351 af 5. december 2013 om sejladsikkerhed ved entreprenørarbejder og andre aktiviteter mv. i danske farvande.”

Miljøstyrelsen skrev den 23. september 2021 følgende:

”Efter dialog med ansøger og Kystdirektoratet har Miljøstyrelsen fået specificeret, at materialerne som ønskes benyttet til sandcapping skal hentes fra stranden ved Kragelund Møllebæk på østsiden af Langø.

Miljøstyrelsen giver kun tilladelse til nyttiggørelse af havbundsmaterialer på søterritoriet. Den helt præcise definition fremgår af §2 nr. 4 i klapbekendtgørelsen (BEK nr 516 af 23/04/2020) her står:

”Oprensnings- og uddybningsmateriale: Havbundsmateriale, der fremkommer ved oprensning eller uddybning af havne og sejlrender, eller når der i andre tilfælde er brug for oprensning eller uddybning på søterritoriet, jf. § 20 c i lov om råstoffer. Dette omfatter alle tilfælde, hvor der er behov for at fjerne havbundsmateriale for at vedligeholde eller forøge vanddybden eller for at

anbringe et anlæg m.v. på havbunden, og hvor fjernelsen er tilladt, jf. § 16 a, stk. 1, nr. 4, i lov om kystbeskyttelse m.v., § 2, stk. 2, i lov om havne, eller lovgivningen i øvrigt."

Da materialet som ønskes benyttet til sandcapping ved Gyldensteen allerede ligger på stranden, er vi altså ikke længere på søterritoriet, og der skal dermed ikke gives tilladelse til nyttiggørelse efter § 20 b i lov om råstoffer.

Miljøstyrelsen har derfor ikke yderligere bemærkninger til høringen."

Fiskeristyrelsen skrev den 17. august 2021 følgende:

"Fiskeristyrelsen i Kolding har ingen bemærkninger til etablering af sand-capping, diffuse stenrev og etablering af ålegræs i Gyldensteen Kystlagune, Nordfyns Kommune-21/09245."

Alle bemærkninger blev sendt i partshøring og Kystdirektoratet modtog følgende bemærkninger fra anden rådgiver, Mogens Flindt, Syddansk Universitet:

"Da der ikke kan forventes dispensation til terrænændring inden for strandbeskyttelseslinjen, kan sandet fra å-udløbet ikke anvendes til sandcapping. Ansøger (Mogens Flindt, SDU) har d.d. telefonisk oplyst at der anskaffes andet materiale fra godkendt råstofindvinding til udførelse af sandcappingsdelen. Resten er projektet ønskes gennemført som ansøgt."

Klagevejledning

Dette dokument indeholder tre afgørelser:

- afgørelse om at give tilladelse til projektet
- afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en konsekvensvurdering
- afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af miljøvurderingslovens anvendelsesområde

Afgørelserne kan påklages til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

For afgørelserne gælder følgende:

- Kystdirektoratets afgørelse kan alene påklages for så vidt angår retlige forhold.
- Klagefristen er 4 uger fra den dag afgørelsen er meddelt.
- Der klages via Klageportalen, som der er et link til på forsiden af www.nmkn.dk. Klageportalen ligger på www.borger.dk og www.virk.dk. Man logger på via www.borger.dk eller www.virk.dk typisk med NEM-ID. Klagen sendes gennem Klageportalen til den myndighed, der har truffet afgørelsen. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen. Det koster 900 kr. for privatpersoner og 1.800 kr. for virksomheder og organisationer i gebyr at indgive en klage. Gebyret betales med betalingskort i Klageportalen.
- Klageberettigede efter kystbeskyttelsesloven er:

- 1) adressaten for afgørelsen,
 - 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
 - 3) enhver, der har en væsentlig individuel interesse i sagens udfald,
 - 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
 - 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
 - 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
 - 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
 - 8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
- Klageberettigede efter kysthabitatbekendtgørelsen er:
 - 1) adressaten for afgørelsen,
 - 2) ejeren af den ejendom, som afgørelsen vedrører,
 - 3) enhver, som har en væsentlig, individuel interesse i sagen,
 - 4) en berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker,
 - 5) lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen,
 - 6) landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø,
 - 7) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser, og
 - 8) landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.
 - Klageberettigede efter miljøvurderingsloven er:
 - 1) miljøministeren,
 - 2) enhver med retlig interesse i sagens udfald, og
 - 3) landsdækkende foreninger og organisationer, der som formål har beskyttelse af natur og miljø eller varetagelse af væsentlige brugerinteresser inden for arealanvendelsen og har vedtægter eller love, som dokumenterer deres formål, og som repræsenterer mindst 100 medlemmer.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis man

ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal man sende en begrundet anmodning til Kystdirektoratet. Kystdirektoratet videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt anmodningen kan imødekommes.

Fristen for eventuelt søgsmål ved domstolene er 6 måneder, jf. § 18 b i kystbeskyttelsesloven, samt § 54, stk. 1, i miljøvurderingsloven.

Tilladelsen må ikke udnyttes, før klagefristen er udløbet. Hvis der bliver klaget over afgørelsen kan tilladelsen ikke udnyttes, før klagesagen er færdigbehandlet, medmindre Kystdirektoratet eller Miljø- og Fødevareklagenævnet konkret bestemmer andet.

Med venlig hilsen

Jacob Hansen Rye

jhr@kyst.dk

Kopi: *Naturrådgivningen, Søfartsstyrelsen, Trafikstyrelsen, Miljøstyrelsen, Bolig- og Planstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Slots- og Kulturstyrelsen, Langelands Museum, Nordfyns Kommune, Danmarks Naturfredningsforening, Dansk Ornitologisk Forening, Friluftsrådet, Fritidshusejernes Landsforening, EjendomDanmark og Geodatastyrelsen.*

Kystdirektoratets afgørelse offentliggøres på Kystdirektoratets hjemmeside.